

Lietuvos nacionalinė
M. Mažvydo biblioteka

TĖVIŠKĖS AIDAI

Juozas Mikštas

Spindėk mums kaip saulė!

Tu - Mistinės Rožės
Nevystantis Grožis,
Stebuklas Dangaus ir pasaulio,
Viltis išganinga
Kaltų, nuodėmingų;
Vienoda visiems Tu, kaip saulė.

Dangun Pašauktoji,
Marija Šventoji,
Išmėsk iš Daugaus mums malonę,
Kad pas Visagalį
Mes rastumėm kelią,
Sios Žemės vargingoj kelionėj.

Mes, Dievo vaikeliai,
Parpuolę ant kelių,
Maldaujam ir Gimtajai Šaliai
Stiprybės, gerovės,
Taikos ir dorovės,
Dosnįj palaimoj Visagalio.

1994 m. rugpiūtis išeivijoje

atvyko daugiau kaip 300 tūkstančių lankytojų, o Romoje tuo metu gyveno tik 80 tūkstančių žmonių - taigi priimti maldininkus, juos apgyvendinti ir pamaitinti nebuvo taip paprasta. Labai daug nuveikė prieš 25 metus Pilypo Neri įsteigta Švenčiausios Trejybės brolija. Ruošdamasi jubiliejui brolija pasistatė specialiai tam reikalui skirtą viršbutį, kuriame per metus buvo apsisotoje 145 tūkstančiai maldininkų, čia radę pastogę ir maistą. Vidutiniškai maldininkai Romoje užtrukdavo 15 dienų. Dėl žmonių antplūdžio popiežius suteikė lengvatų tiems, kurie į Romą buvo atvykę su religinėm brolijom. Visuotinis atleidimas gauti jiems pakako po 10 kartų aplankyti didžiąsias bazilikas. Pirmą kartą Romoje pasirodė pilgrimai armėnai, etiopai ir arabai. Popiežius kasdien su maldininkais susitikdavo bendrojoje audiencijoje.

Anglijos katalikai tuo metu kentė nuo įvairiausių suvaržymų ir diskriminacijų. Atvykti į jubiliejų jiems buvo labai sunku. Popiežius Grigalius XIII anglams suteikė specialią malonę. Pelnyti šventųjų metų atlaides jie galėjo 15 kartų sukalbėdami rožančių ir mintyse 15 kartų aplankydami didžiąsias bazilikas.

Būta šventaisiais metais ir atsivertimų. Romos religinės brolijos priėmė į savo tarpą apie 300 į katalikiybę sugrįžusių protestantų.

1575 metų Kalėdų išvakarėse Šventųjų metų durys bazilikose buvo uždarytos. Per Kalėdas Popiežius Grigalius XIII, skambant visiems Romos bažnyčių varpams ir šaudant Šventojo Angelo pilies patrankoms, iškilmingai palaimino Šventojo Petro aikštėje susirinkusius maldininkus, tuo užbaigdamas jubiliejinių 1575 metų iškilmes.

Lietuvių Radijo Tarnyba
Vatikane

⊗ Dangau,

pasipuošk -
Stai įžengia jau Dievo paties
išrinktoji,
Ta, kurios šventas kūnas
nepalietas nė žemės dulkių ir
mirtyje sutviskol
Tai Mergelė Marija Skaisčioji, su
siela ir kūnu dangun paimtoji!
Tai Karalienė Dangaus - ir Motina
Žemės - vaikų Lietuvos.
Tai padėk mums Tavo taurumu
mylėt ir į ateitį šviesią mus veskil

Šventieji Metai Romoje

Prieš kelias savaites Vatikane vyko kardinolų kolegijos konsistorija, kur vienas svarbiausių svarstomų klausimų buvo pasirengimas jubiliejiniams šventiesiems dutūkstantiesiems metams. Ta proga verčiame Bažnyčios istorijos puslapius, naujai sužinodami ar prisimindami, kaip šventieji metai buvo švenčiami anksčiau.

1574 metų gegužės 20-ąją dieną popiežius Grigalius XIII-asis paskelbė 1575-uosius Šventuosius metus, bulėje „Dominus ac Redemptor“ nurodydamas du pagrindinius tų metų tikslus: kovą su erėzija ir kovą su kitatikiais. Neseniai - prieš vienuoliką metų, 1563 metais buvo pasibaigęs Tridento visuotinis Susirinkimas, pradėjęs Bažnyčios reformą ir atsinaujinimą. Tridento dekretai nubrėžė dvasingesnės, organizuotesnės, vieningesnės Bažnyčios kontūrus. Vyskupai buvo įpareigoti gyventi savo vyskupijose, imtas tvarkyti parapijų tinklas, pradėta steigti kunigų seminarijas ir rūpintis kunigų dvasiniu bei moksliniu parengimu ganytojei veiklai. Pirmą kartą Bažnyčios istorijoje kunigai buvo įpareigoti sakyti pamokslus per sekmadienines mišias ir mokyti žmones tikėjimo tiesų. Prasidėjo liturginė reforma. Katalikų Bažnyčia išėjo iš dešimtmečių trukusios krizės ir emė tvirtėti, mesdama iššūkį reformuotom Bažnyčiom ir kviesdama į polemiką dėl tikėjimo tiesų ir Kristaus mokslo aiškinimo. Šio uždavinio pirmiausiai ėmėsi jėzuitai.

1571 metais Apaštalu Sostui pavyko pasiekti kitą pergale-jungtinės krikščioniškos pajėgos prie Lepanto sumušė turkų laivyną ir sustabdė jų veržimąsi į Europą. Tai buvo ne galutinė, bet labai svarbi pergalė prieš jėgas,

grąžinusias pačiai krikščioniškosios Europos egzistencijai.

Popiežius Grigalius XIII pasižymėjo labai didele energija ir gyvu protu. Visų pirma jis yra pagarsėjęs savo kalendoriaus reforma, kur taip ir vadinama - Grigaline. Bet tai tik vienas jo nuveiktų darbų. Šis popiežius labai rūpinosi švietimu ir studijomis, Italijoje įsteigė daugybę kolegijų, patvirtino Romos jėzuitų kolegijos - dvasimojo Grigalius Universiteto statutą. Grigalius XIII taip pat buvo giliai religingas, intesyvaus dvasinio gyvenimo vyras. Jis norėjo, kad Šventieji metai būtų švenčiami paprastai, be nereikalingos prabangos ir, kad šis jubiliejus tikrai pasitarnautų Bažnyčios dvasiniam atgimimui.

„Dera visais būdais siekti, kad tie, kurie atvyks į Romą - Šventąjį miestą, išbalinti savo rūbų avinėlio kraujyje, išvyktų sustiprinti dvasioje, tvirto tikėjimo ir ištikimi Apaštalu Sostui“ - rašė anuomet Grigalius XIII kardinolams dėl šventųjų metų iškilmių.

1574 metų Kūčių vakare Popiežius iškilmingai atidarė Šventojo Petro bazilikos šventųjų metų duris, o Kalėdų rytą, aukojų šventąsias mišias ir dalino komuniją. Sausio 3-ąją, popiežius Grigalius XIII išsirengė į Šventųjų metų maldingą kelionę po didžiąsias Romos bazilikas, prieš tai atlikęs

išpažintį ir maldingai priėmęs šventąją komuniją. Tų Šventųjų Metų liudininkas ispanas Rafaelle Riera taip aprašė matytus išpuščius: Popiežiaus pamaldumas galėjo pasitarnauti pavyzdžiu kitiems maldininkams ir Romos liaudžiai. Jis ilgai meldėsi prie kiekvienos bazilikos durų, paskui - prieš Švenčiausiąj Sakramentą.

Po poros dienų Popiežiaus pavyzdžiu pasekė visa kardinolų kolegija. Šventaisiais metais Popiežius uždraudė tradicinį Romos karnavalą, tokiu būdu skatindamas romiečius ir atvykusius maldininkus susilaikyti nuo nereikalingų išlaidų. Romoje buvo nustatytos tvirtos duonos ir kitų būtiniausių maisto produktų kainos.

1575 šventieji metai buvo paženklinę aktyvia religinių brolių veikla. Kitų Europos ir Italijos miestų religinių brolių nariai traukė aplankyti Romos, o romiečiai rūpinosi iš svetur atvykusiais maldininkais. Daugelio Italijos miestų gyventojai vyko į jubiliejų organizuotai, dažnai - savo vyskupo vadovaujimai. Tai buvo visai nauja Šventųjų metų praktika. Procesijos nešėsi bažnytines vėliavas, giedojo giesmes. Eisenas lydėjo keliaujančių artistų vežimai; maldininkus patraukdavo rodomi vaidinimai pagal Senojo ir Naujojo Testamento siužetus.

Jubiliejiniams 1575 metais į Romą

Rugpiūtis - katalikiškos spaudos mėnuo Australijoje. Remkime Tėviškes Aidas, skaitykime, platinkime.

Pradėjus antrą pusmetį, dar trečdalis skaitytojų neapsimokėjo prenumeratos. Nedelskime. Kas tik galim - savo auką atsiųskim!

ALK Federacijos Valdyba

Skaidu būtų gyventi ne valstybėje, o pervažiuojamame kieme

Vytautas Ambrazas

Keistai kryptuliuoti ir sverdėti emė mūsų valstybės vežimas - vos išsikąscius iš vienos duobės, kažkas traukte traukia į kitą. Dar nespėjo ataušti svetimų kareivių pėdos, o jau girdime tariantis, kaip juos vėl įsileisti atgal su glnlais ir sprogmenimis - tik šį sykį ne pėscius, o važiuotus, ir nebe už aciū, o už pinigus.

Kaip ir daugelis mokslo darbą dirbančių žmonių, nesijaučiu galįs mokyti mūsų valstybės vyrus tvarkyti politikos reikalus, juoba kad niekada nepriklausiau ir nepriklausau jokiai plotitinei partijai. Labai gera būtų jausti pasitikėjimą piliečių išrinkta valdžia ir ramiai darbuotis lietuvių kalbos labui.

Tačiau atmintyje dar gyvi 1939 metai - tie patys Maskvos reikalavimai įsileisti karines bazines (tik dabar - judamas, su ratais), tas pats vadovų nuolaidžiavimas, bandymai laviruoti - gal kaip nors išgyvensim, išsikusim... Tiktai tada Lietuva buvo sugniauzta tarptautino samokso replėmis, iš anksto pasmerkta ir pasidalyta plėšrių kaimynų.

Dabar niekas atvirai negrasina ginklu, tik ciniškai siūlo „uždribti“ parduodant savo žemės neliečiamybę už karinio tranzito mokestį ir normalesnius muitus. Jokios tarptautinės sutartys, jokie įsipareigojimai neverčia daryti Lietuvos pervažiuojamam kiemu gabenamiems į Karaliaučiaus sritį Rusijos kareiviams ir ginklams.

Kad tai yra spąstai, pradeda suprasti ir kai kurie valdančiosios partijos atstovai Seime. Anot profesoriaus B.Genzelio, darydama didžiulį spaudimą dėl tranzito privilegijų, Maskva aiškiai siekia „prišti Lietuvą prie Rusijos“. O Vyriausybės vadovas tą patį dalyką vadina kitaip: „Lietuva - tranzito šalis“.

Atsilikusioms pramonės imonėms ir verslo sluoksniams šiuo metu, matyt, būtų naudinga, jei Rusija laikytųsi pasirašytos laisvosios prekybos sutarties ir dirbtinai nedidintų muitų lietuviškiems televizoriams, staklėms ar kitoms prekėms, netinkamoms Europos rinkai. Bet ar buvo aukščiausio lygio

susitikimuose, tarptautiniuose forumuose protestuojama dėl tos sutarties nesilaikymo, reikalaujama ją vykdyti? Juk ta pati šalis, kuri dabar šantažuoja Lietuvą, pati stovi atkišusi ranką prie turtingų Vakarų valstybių durų. Jų prekėmis netrukus bus užversta ir Rusijos rinka, prastos kokybės lietuviškų gaminių ten irgi niekas nebeperks. Už trumpalaikę galimybę atidėlioti pramonės pertvarkymą, už vadovų nesugebėjimą ar nenorą protingai tvarkyti ūkio reikalus mums siūloma mokėti karine sutartimi, atveriančia duris naujoms provokacijoms. Niekas neklausia Lietuvos žmonių, ar jie sutinka priimti tokią „labdarą“.

Tikrai neįauku darosi matant, kaip toliai kai kurie aukšti asmenys mūsų šalyje gina svetimos valstybės interesus. Vos Maskvai pirštu pamojus, viena po kitos keičiamos derybų delegacijos - kaip 1940 metais vyriausybės. Dar nepamirštas prieš metus plačiai nuskambėjęs skandalingas atvejis, kai valstybės politikos reikalus tvarkantis pareigūnas buvo už rankos nutvertas perdavęs Rusijai

slaptą derybų delegacijos dokumentą. Tada girdėjome daug griežtų kaltinimų, net išdavyste, bet viskas kaip vanduo nuo žąsies, o dabar Maskva siūlo vėl didinti igaliojimus jo vadovaujama žinybai...

Pagal Konstituciją pagrindinius užsienio politikos klausimus sprendžia Respublikos Prezidentas. Dabartinės valdžios piramidėje jis, matyt, vienintelis gali sulaikyti tas jėgas, kurios stumia Lietuvą į karinę sutartį su Rusija.

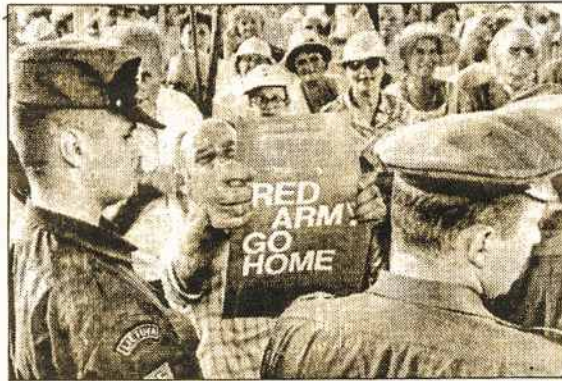
Kol kas lemiamas žingsnis dar neįengtas, ir visuomenė gali daug padaryti, kad mūsų valstybės saugumas ir garbė būtų išsaugota. Manau, kad Respublikos Prezidentas, neseniai raginęs inteligentiją tarti savo žodį svarbiausiais politikos klausimais, neliks kurčias mokslininkų, rašytojų, menininkų, kultūros veikėjų balsams. Gerai prisimename, kokį didžiulį vaidmenį jie atliko Atgimimo metais, štai dabar vėl išgirdome tiesų ir garbingą rašytojo Jono Avyžiaus žodį. Jeigu mūsų švietusomenė aiškiai ir tvirtai pareikalaus nutraukti derybas dėl Lietuvai peršamos pavojingos karinio tranzito sutarties, tikrai niekam nepakils ranka jos pasirašyti „L.R.“

Protesto akcija prieš karinį tranzitą per Lietuvą: apdaužytas Prezidento patarėjas, subraižytas Seimo nario automobilis

Kęstutis Jauniškis

Dešiniosios opozicinės Lietuvos partijos Vilniuje surengė protesto akciją prieš dabartinės valdžios ketinimus pasirašyti susitarimą su Rusija dėl karinio tranzito per Lietuvos teritoriją. Akcija, kufoje dalyvavo keletas tūkstančių žmonių, prasidėjo eitynėmis Gedimino prospektu. Seimo nario A.Vaišnoro per megafoną raginami, eitynių dalyviai skandavo „Neparduok Lietuvos“, „Tranzitui - ne“, tris kartus buvo sudainuota liaudies daina „Sėk, sesute, žalią rūtą“. Be Lietuvos valstybinių vėliavų, buvo nešami ir plakatai „Prie Nemuno kitas jau aušta tranzitas“, „Mažoji Lietuva - lietuviams“, „A.Brazauskai, mes tavęs nerinkome - neturi teisės spręsti už visą Lietuvą. Plungė“, „Rusija - klatinga, Brazauskas ir Bulovas - išdavikai“.

Protesto akcijos dalyviams atėjus prie Seimo rūmų, čia įvyko mitingas, kuriame dalyvavo ir apie dvidešimt Seimo opozicijos narių (tuo metu vyko ir Seimo posėdis, todėl daug opozicijos vietų Seimo salėje buvo tuščios. - KJ.). Mitingą pradėjęs buvusios valstybinės derybų su Rusija delegacijos vadovas C.Stankevičius sakė, jog karinis tranzitas yra pavojingas Maskvos planas, kurį dabartinė Lietuvos valdžia ketina priimti. Minia šiuos žodžius sutiko skandavimu „Išdavikai, lauk“. Anot C.Stankevičiaus, dėl karinio tranzito negali būti geresnių ar blogesnių

Protesto akcijos dalyvio pasiūlymai ir linkėjimai dabartinei valdžiai.

susitarimų - negali būti jokių susitarimų.

Plojimais sutiktas Seimo opozicijos lyderis V.Landsbergis pasakė, kad visų pirma kalbės kaip pilietis, kuris galbūt daugiau žino ir įžvelgia kai kuriuose dabartinės valdžios vartojamuose pasakymuose. Pasak V.Landsbergio, opozicinės Lietuvos partijos sutinka, kad Rusijos armija būtų išvedama iš Karaliaučiaus, tačiau protestuoja prieš atvirkstinį procesą. Kalbėtojas kritiškai įvertino Lietuvos valdžios neveiklumą ir nesugebėjimą protestuoti prieš su Rusija pasirašytos sutarties dėl palankiausio prekybos statuso nevykdymo - LDDP sutinka priimti kitus Rusijos reikalavimus, tarp kurių yra karinio tranzito sutartis. Seimo narys R.Ozolas teigė, kad, pardavinėdami Lietuvos saugumą, turtingesni netapsime. Mitinge buvo

nuogąstaujama, jog nepasikartotų 1940 m. provokacijos, kada armijos įvedimas į Lietuvą buvo pateisintas vieno kareivio dingimu.

Buvo perskaityta mitingo dalyvių petičija, skirta Prezidentui A.Brazauskui ir Seimo pirmininkui C.Juršėnui.

Pagrindinis petičijos reikalavimas - nutraukti bet kokias derybas dėl karinio Rusijos tranzito per Lietuvą. Mitingo koordinatorius Seimo narys A.Vaišnoras paprašė karštą vasaros dieną susirinkusių nesiskirstyti tol, kol Prezidentas ar Seimo pirmininkas duos atsakymą į mitingo dalyvių reikalavimus.

Seimo pirmininkas C.Juršėnas patvirtino, kad jam niekas jokios petičijos dar neatnešė, taip pat buvo atsakyta ir Prezidentūroje. Belaukdam atsakymo, mitingo dalyviai tradiciškai susirinko prie šoninio Seimo įėjimo - reikalavo išeiti Prezidentą, skandavo atskirus žodžius „vagys“, „į teismą“, „bolševikai“, aktyviausieji bandė nustumti policininkus ir įsibrauti į Seimo rūmus. Kai kurie akcijos dalyviai siūlė stvertis šakių ir išvaikyti LDDP, o kiti ėmėsi labai konkrečių veiksmų - Seimo nario,

Sveikatos pakomitečio pirmininko L.Alesionkos valdišką automobilį „Volkswagen Golf“ aplipdė įvairiais sūkais, o kažkas to paties automobilio dureles suraižė aštriu daiktu.

Nepasisekė ir Prezidento patarėjui užsienio politikos klausimais J.Pelckui - atvykęs prie šoninio įėjimo, jis pamatė, kad sveikam pro minią prasibrauti nepavyks, todėl, paspartinęs žingsnį, bandė apeiti Seimo rūmus. Tačiau piketuotojai, pastebėję Prezidento patarėją, jį pasivijo, apsupo ir apkūlė - nežinia kuo viskas būtų baigęsi, jeigu ne ryžtingi policininkų veiksmai. Seimo LDDP frakcijos nario A.Briciaus piketuotojai nepažino, todėl jis į Seimo rūmus pateko nekludomas.

Policininkai sakė, kad protesto akcijos organizatoriai, tarp kurių buvo ir Seimo narių, pasizadėjo garantuoti viešąją tvarką, tačiau, pabuvę mitinge, Seimo nariai, anot policininkų, „nusiplotė“. Už tokius veiksmus yra numatyta ir administracinė atsakomybė, juolab nesilaikyta įstatymo dėl mitingų ir eitynių, kuriame numatyta, kad piketuoti prie Seimo ar Vyriausybės galima ne arčiau kaip 50 metrų atstumu - policininkai kelią prie Seimo įėjimo bandė užverti, tačiau piketuotojų buvo daugiau ir jie laimėjo.

Po to, kai saulė ėmė slopinti net pačių aktyviausių Rusijos tranzito per Lietuvą priešininkų aistras, Seimo narys A.Vaišnoras susitiko su piketuotojais ir pranešė, kad valdžia į piketuotojų reikalavimus nereaguoja, todėl kokių teks imtis tolesnių veiksmų, dar nėra aišku. Iš minios buvo pasiūlyta „nuo rūmų nesitraukti“, tačiau, paaiškėjus, kad kažkas subraižė nežinia kurio Seimo nario automobilį ir kai šiuo įvykiu susidomėjo policija, piketuotojai ėmė skirstytis. Išeidami visą šūsnį plakatų paliko ant spygliuotos vielos, kuri yra memorialo Sausio 13-osios aukoms atminti dalis.

T E V I Š K Ė S A I D A I

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 376 7355
LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorė dr. Aurelija Sadauskienė. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$35. Kituose kraštuose \$40. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taiso savo nuožiūra.

Published by E. Sidlauskas
22 Stradbroke Dve.,
St. Albans. 3021
President of the Lithuanian
Catholic Federation

„L.R.“

REFERENDUMAS ĮVYKS

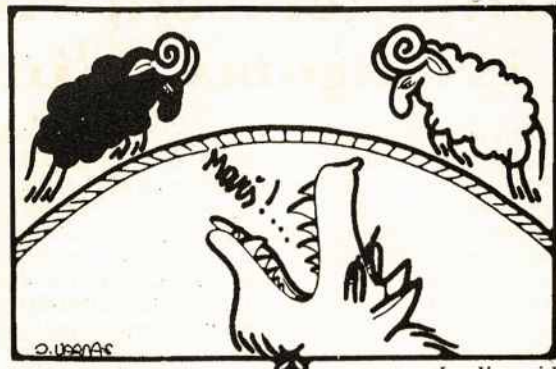
Savi ir svetimi ekonomistai išaiškino spaudai, kad konservatorių organizuojamas referendumas, jei žmonės už jį balsuotų, galėtų išsukti ekonominę ir socialinę suirutę. Jo įgyvendinti negalima dėl lėšų trūkumo. Lietuva jau yra skolinga užsienio bankam pusė milijardo dolerių. Biudžeto subalansavimui trūksta apie 100 milijonų dolerių. Importuota prekių daugiau negu eksportuota už 250 milijonų dolerių. Šiais metais teks mokėti 50 milijonų dolerių nuosimčių už užsienio paskolas. Atseit, šiuo momentu Lietuvai reikia iš kur nors gauti 400 milijonų dolerių. Kitaip arba nebus iš ko mokėti algas arba truks pinigų apsirūpinti dujom ir skystu kuru.

Jeigu žmonės balsuotų už referendumą, valdžiai reiktų dar apie 600 milijonų dolerių kompensacijai turėtų rublinių indėlių. Iš viso Lietuvos deficitas būtų 1 milijardo dolerių! Iš kur paimti tokia suma? P.Vagnorius sako, kad iš privatizacijos. Ar jis nežino, kad įdomesni privatizacijos objektai buvo išdalinti nomenklaturai ir jos draugam beveik veltui? Interesuojančių pirkėjų objektų už tvirtą valiutą beveik nebeliko. Vyriausybei beliktų ieškoti paskolų arba paleisti į apyvartą 240 milijonų nepadengtų litų. Tuo atveju prasidėtų milžiniška infliacija, o lito kursas nukristų. Užsienio finasinės institucijos, matydamos Lietuvos visišką nesugebėjimą tvarkyti savo ekonomiją, nustotų teikusios mums kreditus, be kurių liktumėme be benzino ir dujų ateinančią žiemą. Kad referendumas įsigaliojotų už jį turi balsuoti virš 50% turinčių teisę

Rašo dr. Jonas Kunca

balsuoti gyventojų. Tokių Lietuvos yra apie 2.550.000. Mažiausiai 1.275.000 rinkėjų turi pasisakyti už referendumą. Dabartinės apatijos dvasioj vargu ar dauguma gyventojų dalyvaus referendume. Referendumas įvyks rugpjūčio 27 d. ir kainuos milijoną dolerių. Reikia tikėtis, kad ši nesąmonė nesuras pakankamai balsų.

Išsprendus teigiamai referendumo problemai, Lietuvos rūpesčiai toli gražu nesibaigia. Valdžiai trūktų 400 milijonų dolerių biudžeto ir užsienio prekybos išbalansavimui. Tokios sumos negalim tikėtis nei iš padidėjusių eksportų, nei iš privatizacijos už tvirtą valiutą. Kaip iki šiol, įsime toliau į skolas, jei tik užsienio bankai dar skolins matydami visišką mūsų valdžios nesugebėjimą tvarkyti šalies ekonomiją. Labai gali būti, kad užsienio bankai, nenorėdami prarasti jau paskolintų 500 milijonų dolerių, dar kartą mėgins gelbėti Vilniaus apkautesią valdžią, bet jau gal paskutinį kartą. Norėdami naujų paskolų, Lietuvos valdžia ir žmonės turės įrodyti, jog jie gali sąžiningai ir tvarkingai dirbti, o ne vien gyventi iš spekuliacijos ir korupcijos. Padėtis Lietuvoje yra rimtesnė negu ji atrodo nuvažiuosiem turistam. Tik ji buvo užtašuojuama skolintais pinigais. Šitas kelias baigiasi. Mūsų vadai turi gana ribotą laiką pradėti rimtą šalies valdymą. Jei to nepadarys, praras užsienio paramą ir Lietuvos žmonių kantrybę. Lietuvos vadų ir iš vis politikų silpnybė yra žiūrėti į šalį ir pasaulį pro sovietinės sistemos užtętas

Jono Varno pieš.

Valdančiosios partijos ir opozicijos ginčą dėl referendumo lems šalies rinkėjų balsai

Seimas nutarė: referendumas įvyks rugpjūčio 27 dieną.

Opozicijos inicijuotas ekonominis referendumas bus surengtas rugpjūčio 27 d. Taip nusprendė Seimo dauguma, atmetusi opozicijos siūlymą referendumą surengti spalio 9 d. Protestuodamos prieš tokį poelgį, Tėvynės sąjungos ir Krikščionių demokratų partijos frakcijos iš posėdžių šalies išėjo ir balsavime nedalyvavo.

Vardinio balsavimo 65 Seimo nariams balsavus už, 38 - prieš ir 5 susilaikius, Seimas patvirtino patikslintą šeštosios Vyriausybės programą.

„L.R.“

kurio taip reikalavo Lietuvos pramonininkai.

Tas pats pasakytina ir apie žemės ūkio produktus, dėl kurių prekybos su ES deramasi gana sunkiai. Lietuvai pavyko gauti palankias kvotas eksportuoti į ES lietuvišką kiaulieną, tačiau tai padaryti bus nelengva: mėsos kombinatai neturi ES veterinarijų tarnybų leidimo, be to, didelė vietinės kiaulienos savikaina. Parduoti pieno produktus, išskyrus gal pieno miltelius, kazeiną, Vakarų Europoje irgi sunku: ten ir taip perprodukcija, o jų kainas tarptautinėje rinkoje diktuoja pigus JAV ir Naujosios Zelandijos eksportas. Žodžiu, nostalgiskas Lietuvos, kaip žemės ūkio krašto, įvaizdis šiuo metu jau visiškai atgyveno.

Nors ilgai ir sunkiai Lietuva žengtų į Europos Sąjungą, toks žengimas mūsų šaliai turėtų padėti atsikratyti nereikalingų iliuzijų ir pamažu modernėti tiek ūkine, tiek ir psichologine prasmėmis. „L.R.“

Prezidentas B. Jelcinas meluoja pasauliui

Borisas Jelcinas, Neapolyje žadėdamas netrukus susitikti su Estijos prezidentu, pūtė miglą visuomenei į akis. Tai pasakė Estijos derybų su Rusija grupės vadovas Ago Tiimanas.

Po susitikimo su JAV prezidentu B. Clintonu Neapolyje B. Jelcinas pažadėjo, kad greitai susitikis su Estijos prezidentu Lennartu Meriu ir aptars Rusijos kariuomenės išvedimo iš Estijos problemas.

(Nukelta į 8-tą psl.)

Laiko ženklai

Liepos 18 d. Lietuva, Latvija ir Estija Briuselyje pasirašė laisvosios prekybos sutartis su Europos Sąjunga. Jos įsigalios nuo kitų metų sausio 1-osios. Kalbėdamas bendroje pasirašymo ceremonijoje, užsienio reikalų ministras Povilas Gylys pasakė, kad ši sutartis - „tai svarbus žingsnis į galutinį Lietuvos tikslą - tapti Europos Sąjungos nare“.

Baltijos valstybių sąstatai įveikė pirmąjį tarpstočių pakeliui į ES. Iš jos - netolimas kelias iki asocijuotos narystės. Derybos dėl to prasidės pačiu artimiausiu metu. Jeigu jos baigsis sėkmingai, Baltijos traukinukas prisivys Vyšegrado šalių, jau tapusių asocijuotomis ES narėmis, traukinį.

Beje, pasirašiusios laisvosios prekybos sutartis, Baltijos šalys padarė maždaug du trečdalius darbo, reikalingo susitarimams dėl asocijuotos narystės parengti, nes savo ekonomine dalimi jos mažai kuo skirsis.

Apskritai derybų su ES procesas primena blokinio namo statybą.

Pirmasis blokas buvo 1992 metais Lietuvos ir tuometinės Europos Bendrijos pasirašyta standartinė (kaip ir su NVS šalimis) sutartis dėl prekybos ir ekonominio bendradarbiavimo. Kitais metais buvo padėti dar du blocai - Baltijos šalių susitarimai dėl prekybos tekstilės gaminiais ir dėl žvejybos. Pastarieji gana sklandžiai įsikomponavo į dabartinę sutartį dėl laisvosios prekybos. Reiks tik pakeisti jos preambulę ir sudėlioti

kai kuriuos akcentus - ir jau turėsime asociacijos sutartį. O tolesnis etapas jau artintų namo stabybos pabaigtuves - tikrąją narystę.

Bet lengva pasakyti - sunku padaryti. Idealistinis pokomunistinių šalių noras kuo greičiau tapti pilnaverčiais europiečiais neretai subyra, atsitrenkęs į rūsčias ekonomines realijas.

Net kur kas labiau ūkiškai atsigavusios Čekijos ar kiek mažiau - Vengrijos ir Lenkijos Europos Sąjunga neskuba įsileisti į savo tvirtovę, kurią patikimai saugo muitai, tarifai, kvotos ir kitokios gynybinės užtvanos. Joms panaikinti prireiks dar kokie penkmečio ar net viso dešimmečio.

Kita vertus, ES ne tik stengiasi gintis nuo naujų konkurentų, bet kartu ir - paradoksas - juos nori apsaugoti nuo savęs pačios. Be užtvanų, be tam tikro palankesnio prekybos režimo pokomunistiniams kraštams ES savo ekonominiu ir finansiniu svoriu gali nesunkiai sutraikyti dar galutinai neatsigavusius nuo pereinamojo meto krizės gamintojų į rytus nuo ES sienų.

Seniau buvo sakoma, kad tarp valstybių nėra amžinos draugystės, o tik amžini interesai. Bet šiuo atveju Europos Sąjunga, pasirašydama su Baltijos šalimis laisvosios prekybos sutartis, vis dėlto jų atžvilgiu pademonstravo ne tik savo pragmatinius interesus, bet ir žymia dalimi geranoriškumą. ES

akinis, kurie iškraipo realų vaizdą ir neleidžia logiškai galvoti. Blogiausia, kad jie yra įsitikinę savo protingumu ir neklaidingumu. Dėl to ši jų trumparegiškumo yda neturi vaistų. Belpieka juos visus pakeisti normaliais asmenimis.

Keturių metų praktika parodė, jog mūsų krašte nėra apstu nepagadintų valstybės vyrų. O tokių reiktų surasti apie 200, kad jie sudarytų efektyvios valdžios branduolį ir variklį. Manau, kad pasistengę tokį skaičių sukrapštytumėm pritraukdami ir dalį gerai atrinktų užsieny gyvenančių brolių. Galima spėti, kad dabartiniai vadai ir pretendentai labai priešintųsi užleisti tauresniam lietuviui savo šilts vietas. Bet Lietuvai nėra kitos išeities: neišmanėliai ir nesąžiningi turi būti atleisti be jokių kompensacijų.

Negrinėjant naujos valdžios galimybes, negalim pamiršti, kad KGB turi infiltravę mūsų kairiuosius ir dešiniuosius ir tebedirba svetimųjų labui. Svarbu, kad į naują vyriausybę jie nepatektų. Tam reikalinga, kad ir mažutė, bet sofistikuota visiškai patikima Lietuvos saugumo tarnyba.

sutiko su tam tikra prekybos asimetrija. Baltijos šalys galės eksportuoti savo pramonės gaminius į ES be muitų. Tačiau pačios, sakysim, Lietuva, įsiveždama kai kurias ES šalyse pagamintas prekes - avalynę, plastmasę, odą, medieną, radioelektroniką, atskirus elektrotechnikos gaminius, - dar galės taikyti importo mokesčius. Taip norima apginti vietines pramonės šakas ir per vadinamąjį pereinamąjį laiką padidinti jų konkurencingumą bei darbo našumą.

Lietuva paprašė ir gavo šešerių metų pereinamąjį laikotarpį, Latvija - ketverių, Estija jo išvis atsisakė. Tai bene vienas geriausių indikatorius, rodančių šių trijų valstybių pramonės padėtį. Estijoje, kuri ekonomiškai atsigaua sparčiausiai, senosios pramonės praktiškai nebeliko, Latvijoje - padėtis blogesnė, o Lietuvoje, kurioje vis dar vegetuoja iš sovietmečio paveldėtas ir mažai tepersitvarkęs ūkis, ji - prasčiausia. Beje, dar šių metų pavasarį buvo teigiama, kad Lietuva vykdo liberalesnę prekybos politiką nei Latvija.

Aišku, apie tai žino ir ES ekspertai. Kąžin ar juos žavi desperatiški valdžios mėginimai išgelbėti neperspektyvias Lietuvos radioelektronikos ar elektrotechnikos įmones, jau dabar gaminančias magnetofonus, šaldytuvus daugiausia sandėliui. Ir tai vyksta šalyje, kurioje darbo jėga yra dešimteriopai pigesnė nei Vakaruose. Tad vergu ar išgelbės jas ir šešeri metai protekcionizmo,

Amžių skersvėjų vis blaškytas, bet išsaugotas dainų aukuras

Daiva Rinkevičiūtė

Kelios dešimtys tūkstančių akių, pakeltų į dangų, palydėjo paskutinį Pasaulio lietuvių dainų šventės akcentą - fejerverką. Nors Dainų dienos koncertas baigėsi dešimta vakaro, tačiau dainos Vilniuje skambėjo dar ir po pusianakčio. Šventės įkvėpti žmonės negalėjo skirstytis kas sau.

„Pasijutau lyg Amerikos lietuvių jaunimo stovykloje, - dalijosi karštais įspūdžiais folkloro dainininkė Veronika Povilionienė. - Ne kartą svečiavausi tokiose stovyklose JAV ir Kanadoje. Susibūres po įtemptų darbų jaunimas repetuoja, rengia koncertus, iškylos, o svarbiausia - labai šiltai bendrauja. Eini per stovyklą - ir kiekvienas sutiktasis tau sako: „Labas“. Taip ir čia. Man tiesiog susimaišė tolimieji pasaulio žemynai. Kitas šventės įspūdis - žmonių grožis. Kiekviena mergina galėtų būti Lietuvos gražuolė. Šventės didybė ir grožis kiekvienam veidui suteikė šviežumo, gerumo, kilnumo - viso to, kas buvo gerokai primiršta. Man labai patiko pirmą kartą per šventę taip originaliai išnaudotas Vilniaus Sereikiškių parkas, kuriame sutilpo visa etnografinė Lietuva. Pritrenkė naujas Šokių dienos rengėjų požiūris į muziką, choreografiją. Visa didybė atsiskleidė Juozo Lingio šokiai, kuriuose gražiai dera autentiškumas ir autorinė kūryba“.

Sulaukė šventė ir dangaus pritarimo. Šokių dienos koncerte kompozicijos „Amžių vėjai“ metu į scenarijų įsijungė net smarkiai sukilęs vėjas. Kartu su dvylika raitelių virš „Žalgirio“ stadiono suplūdo debesys. Valandą trukęs lietus išvaikė tik skeptikus. Tiems, kurie pasiliko, - buvo atlyginta. Daugiausia plojimų sulaukdavo vaikų ir senukų grupės. Linksmiausiai stadiono žolę trypė išveivų kolektyvų nariai.

Šventė - visiems skoniams

Pasaulio lietuvių dainų šventė apėmė visą Lietuvą. Čia buvo išgyventa plačiausia jausmų gama, sielą praskaidrino įvairiausių meno žanrų atstovai. Tol kol „Žalgirio“ stadione trypė šokėjai, Nacionalinėje filharmonijoje virė didžiausios aistros. Tik po pusianakčio iš tvankios salės išsiskirstė chorinio judėjimo entuziastų minia, sulaukusi konkurso rezultatų. Geriausiuoju Pasaulio lietuvių dainų šventės choru buvo pripažintas kamerinis choras „Jauna muzika“. Šią pergalę pasaulio choro visuomenės pripažintam kolektyvui prognozavo daugelis. „Jauna muzika“ gavo Akcinio inovacinio banko įsteigtą 1000 dolerių prizą, o choro meno vadovas ir dirigentas Vaclovas Augustinas „Preventas“ kompanijos buvo apdraustas metams už 100 tūkst. Vokietijos markių sumą. Iš šešių solidžios vertinimo komisijos narių pusė savo balsus atidavė „Jaunai muzikai“. Du balsai atiteko „Ažuoliuko“ vyrų chorui, kuris pelnė antrąją vietą. Trečias - Vilniaus mokytojų namų choras „Salutaris“, gavo vieną balsą. Dėl pagrindinio prizo, be minėtų laureatų, varžėsi dar ir Panevėžio merginų choras „Volungė“ bei Klaipėdos chorinės bendrijos „Aukuras“ mišrus choras. Paskutinė

„Jaunos muzikos“ atliekama V. Augustino daina su marimbomis ir skudučiais sukėlė didžiausią euforiją. Po jos visus laureatus ir dalyvius komisijos narys, garsus Latvijos chorvedys profesorius Imantas Kokaras sveikino latviškai. Jo diriguojamą dainą „Trys dienos, trys naktys“ dainavo visi - ir choristai, ir žiūrovai.

Sis konkursas sulaukė įvairių vertinimų. „Ažuoliuko“ vadovas V. Miškinis didžiavosi, kad trijų įvairių kategorijų chorų laureatų vadovai - buvę „Ažuoliukai“, maestro H. Perelšteino mokiniai. Tai - jis pats, V. Augustinas bei „Aukuro“ vadovas A. Vildžiūnas. Ketvirtame chore laureate - „Salutaryje“ dainuoja labai daug buvusių „Ažuoliuko“ dalyvių.

Pasaulio dainų šventės vyriausiasis dirigentas P. Bingelis sakė, kad konkurso idėja - puiki, tačiau jis vyko nelaiiku. Dėl šventės repetacijų daugelis negalėjo klausytis konkursinės programos.

Profesorius P. Gilys perdavė, kad jo kolegos latviai ir estai labai džiaugėsi, galėję pamatyti tokį platų renginių spektrą per kelias dienas.

Penktadienio vakare į liaudiškų masinių linksmybių ratą įsiliejo profesionaliosios lietuvių muzikos šedevrų koncertas, vykęs Vilniaus operos ir baletų teatre. Koncerte dalyvavo Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras, Veronika Povilionienė, Kauno valstybinis choras, Šiaulių valstybinis kamerinis choras „Polifonija“, choras „Vilnius“, Lietuvos muzikos akademijos mišrus choras, Vilniaus mokytojų namų kamerinis choras „Salutaris“, kamerinis choras „Jauna muzika“. Visus koncerto dirigentus Lietuvos muzikų rėmimo fondas apdovanojo naujomis, savo išleistomis knygomis „Maestro“.

Šeštadienio vakare linksmybes nutraukė susikaupimo valanda. „In memoriam“ - buvo tarta visiems, kurie tapo laisvės aukomis, didvyriais ir puoselėjo mūsų kultūrą. Jiems buvo skaitomos eilės, skambėjo muzika.

Dainų diena - šventės kulminacija

Sekmadienio popietę visi šventės dalyviai susirinko į Katedros aikštę. Iš čia su vėliavomis Gedimino

prospektu patraukė Vingio parko link. Linksma kolona sveikino pakraščiuose susirinkę žmonės. Aidėjo lietuviškos dainos, sveikinimo šūksniai, į kuriuos netikėtai įsiveržė rusiškas „uraaa“. Prie buvusių KGB rūmų kolonos dalyvių akys užkliuvo už keisto vaizdo. Staliną vaidinantis artistas nuožmiai kankino savo auką, mosavo pypke ir sveikino Pasaulio lietuvių dainų šventės dalyvius rusiškai. Minia artistams atsakė ta pačia kalba.

Po Vingio vasaros estrados skliautais sutilpo apie 13 tūkst. žmonių. Čia dainavo 59 chorai, 5 dainų ir šokių ansambliai, dūdas pūtė 11 pučiamųjų orkestrų dalyviai bei šoko 21 šokių kolektyvas. Ant suolų sėdėjo per 10 tūkstančių žiūrovų, o kiek jų išsibarstė po aplinkines vejas - suskaičiuoti dar niekas nespėjo. Iš viso į Pasaulio lietuvių dainų šventės renginius buvo parduota per 50 tūkstančių bilietų. Šių metų renginys galės rungtis su 1985 metų dainų švente - rekordininke, kurioje buvo 40 tūkst. dalyvių. Siemet joje dalyvavo 27 tūkst. lietuvių iš 10 pasaulio šalių ir trijų žemynų.

Vingio parkas skambėjo senomis geromis lietuvių chorinės klasikos - aukso fondo dainomis. Šventės režisierius V. Staknys pasakojo, kad stengėsi išlaikyti renginio tradicijas. Tik prieš kiekvieną dainą skambantis varpas buvo naujovė. Nuolatinis dainų švenčių vyriausiasis dirigentas P. Bingelis pasakojo, kad buvo atrinktos geriausios iš geriausių lietuviškų dainų. Buvo čia ir didingų Lietuvos chorinės kultūros šedevrų, ir nuotaikingų šlagerių. P. Bingelis jaudinosi, kad kitą šventę gali skambėti vėl tos pačios dainos. Labai trūksta repertuaro. O geriausias šventės dainos konkurso, kuris įvyko pernai, autorius A. Klova nusistebėjo - kodėl Vingio parke neskambėjo jo „Sadauto kupolio“?

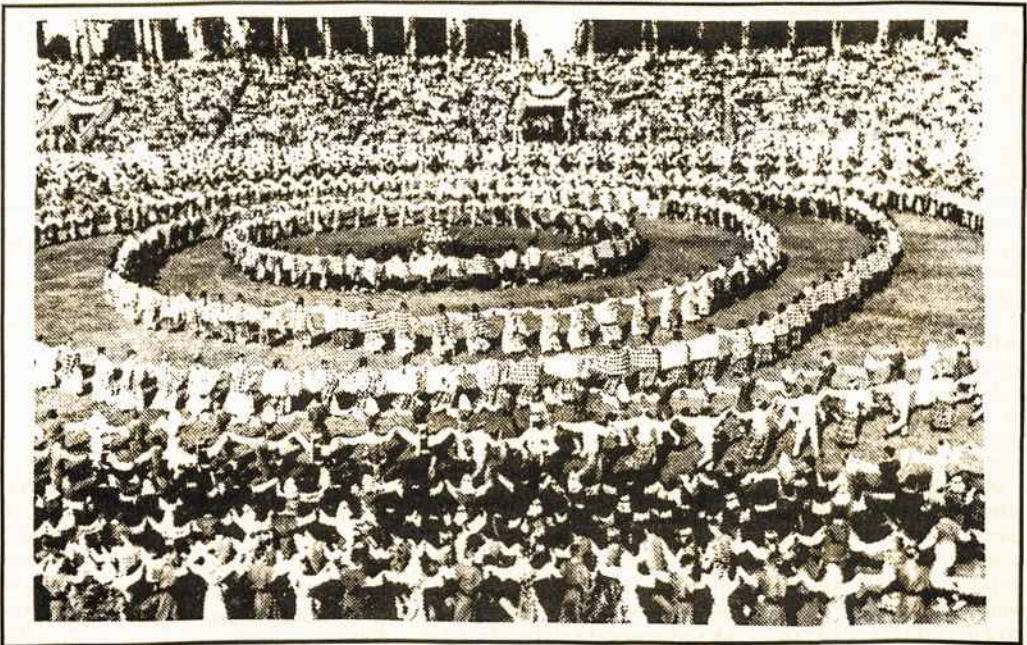
Ant dirigento pakyls, nors ir buvo planuojama, nebepakilo Lietuvos chorinės kultūros patriarchas Konradas Kaveckas. Metai daro savo. J. Gudavičiaus daina „Kur giria žaliuoja“ buvo skirta jam. Pakalbinome kitą

švenčių veteraną dirigentą Lionginą Abarių. Koncerte skambėjo ir jo, ir jo sūnaus Gintauto dainos. „Dainų šventėse diriguoja nuo 1960-ųjų pasakojimo maestro. - Jos ir keičiasi, ir kartu lieka tos pačios. Nuo pat 1924 metų saugojamos gražiausios J. Naujalo ir kitų pirmtakų sukurtos tradicijos. Choro menas yra solidus ir rimtas. Jį sunkiai veikia mados, nauji papročiai. Chorinio meno dvasia ir prigimtis lieka visada ta pati. Keičiasi tik repertuaras. Nedrįstu aštriai peikti net sovietinių dainų švenčių. Nors ten ir buvo dainuojamas privalomas repertuaras apie partiją ir Lenina, tačiau visada skambėjo ir „Kur bėga Šešupė“, „Lietuva brangi“, „Jaunimo giesmė“, kiti šedevrai. Sios dainos buvo ir lieka tikroju dainų švenčių turiniu. Jose buvo ir lieka išsaugota ta energija, kuri išsiliejo dainuojančios revoliucijos metu. Nesuprantu tų, kurie skeptiškai juokauja apie dainuojančią lietuvių tautą. Lietuviai dainavo baudžiavos, karų ir okupacijų metais. Jei dabar nutilų - nerasčiau žodžių tam apsaityti. Ji - mūsų tylus ginklas ir mūsų likimas“.

Koncerte skambėjo net kelios dainos, sukurtos pagal Bernardo Brazdžionio eiles. Pirmoje eilėje atidžiai stebėjęs renginį poetas pratarė: „Likau nelabai patenkintas tuo, kaip buvo atliktos tos dainos. Suprantu, dabar šie tekstai - madingi. Geriausiai buvo sudainuota S. Sodeikto „Siaurės pašvaistė“. Dainų šventė man paliko įvairių įspūdžių. Nesupratau stilizuotų Šokių dienos dalyvių kostiumų. Taip gali pasipuošti ir ukrainiečiai, ir baltarusiai. O kur autentiški rūbai? Nors neteko dalyvauti kritikuotose sovietinėse dainų šventėse, bet ir čia pajutau šiek tiek per daug popmastiškos. Tačiau apskritai, Dainų šventė - puiki. Labiausiai mane įkvėpė žmonių pakilumas, puiki atmosfera. Man čia gera. Atgimė viltis, kad vėl būsimė kartu, kad gal Lietuvos politikai atsipeikės. Jei lietuvis, neturintis pilietybės ir paso, turi laukti iškvietimo į Lietuvą, tai - neteisybė. Gal šios dainos mus vėl visus sujungs?“

Profesorius P. Gylys sakė: „Dirbanti ir dainuojanti Lietuva - per šimtmečius išsilaikiusi Lietuvos vizija. Tai puikiausiai įrodo darbo dainų lobynas. O Dainų šventė - gražus ir prasmingas dorą gyvenimo apvainikavimas“.

(Nukelta į 5-tą psl.)

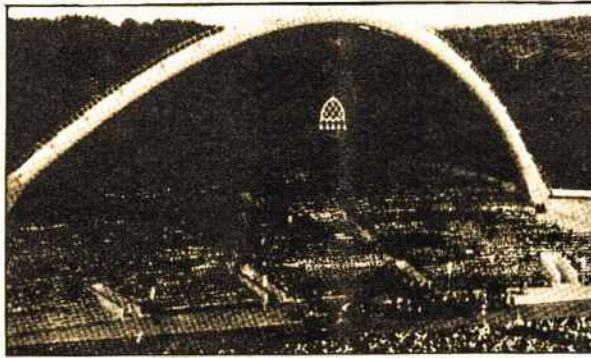
Lietuva ir lietuviai dar kartą pabandė parodyti visam pasauliui, kas yra dainuojanti revoliucija

Neringa Jonušaitė

Liepos 11 d. Menininkų rūmų Baltojoje salėje buvo surengta Pasaulio lietuvių dainų šventės konferencija „Viena tauta - viena kultūra“, kurioje buvo apibendrinti 1994 metų Pasaulio lietuvių dainų šventės įspūdžiai.

Atidarydamas konferenciją Pasaulio lietuvių dainų šventės organizavimo komisijos pirmininkas, Lietuvos kultūros ministras D.Trinkūns kalbėjo, kad pirmą kartą Lietuvai atgavus nepriklausomybę į draugišką būrį susirinko ir Lietuvos, ir viso pasaulio dainininkai bei šokėjai. Visi kartu paminėjome, kalbėjo ministras, ne tik Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą, ši šventė yra ir jubiliejinė, nes kaip tik šiemet pažymėtas lietuvių dainų šventės septyniadešimtmetis.

Iš karto po ministro, kuris prisipažino, kad yra neaprastai laimingas ir kad visos šventės leitmotyvas buvo daina, kuri skambėjo ir šokių, ir susibūrimų metu, ir kuri kiekvieno lietuvių širdį nepaprastai džiugina, kalbėjo Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkas, komisijos pirmininkas išėivijai B.Nainys. Jis sakė, jog grįžus į Čikagą, Lemonte, pasaulio lietuvių centre, susirinkus gausybė lietuvių, kurie nepailsdami klausys įspūdžių iš šventės. „Viskoper daug ir viskas per gerai, - savo įspūdžius apibendrinio ponas B.Nainys. - Per

Dainų diena Vingio parke

daug man, senam žmogui, kuriam teko visur būti, visur suspėti, bet šioje šventėje supratau, kas yra dainuojanti Lietuva, tai padėjo man suprasti ir „dainuojančią revoliuciją“. B. Nainys pareiškė maną, kad Lietuva su dainomis įveiks ekonominius sunkumus, dainuodama sukurs gražesnę ateitį.

Lygiai tokie pat pakilūs visų kitų konferencijos dalyvių pasisakymai. Dainų dienos viena iš meno vadovių ir vyriausioji dirigentė (drauge su P.Bingeliu) D.Srinskaitė-Viskontienė iš Kanados kalbėjo, kad išėivijos lietuviai yra dviejų kultūrų žmonės, o dalyvaujantys tokiose šventėse tautiečiai įrodo, kad jie nėra tik paviršutiniški „saloniniai“ lietuvačiai, o tikri patriotai.

Konferencijoje kalbėjo Dainų šventės direktorius I.Mikutavičius,

išėivijos komisijos vicepirmininkė V.Vasaitienė, išėivijos šokių grupių vadovė R.Karasiejienė, Šokių dienos vadovė ir vyriausioji baletmeisterė L.Kisieliene, Ansamblių vakaro meno vadovas ir vyriausiasis baletmeisteris V.Aleksandravičius, Dainų dienos meno vadovas ir vyriausiasis dirigentas P.Bingelis, kurio pasisakymo moto: „Dainuos mokykla, dainuos Lietuva“, buvo sutiktas pritariamais šūksniais, Folkloro dienos kūrybinės grupės vadovė V.Satkauskienė ir kiti. Konferencijos dalyvių entuziastingai buvo sutiktas profesorius iš Švedijos Folke Bohlinas, kuris pateko į Dainų šventę atsitiktinai, bet prisipažino niekada nematęs tokio įspūdingo renginio. „Švedai mėgsta dainuoti, bet jūsų dainavimas susijęs su

patriotizmu, tai nepaprastas reiškinys,“ - kalbėjo profesorius.

Siek tiek rūstaus realizmo nuskambėjo dirigentės E.Sakadolskienės žodžiuose. Ji sakė, kad išėivija nepažįsta lietuviško folkloro, nes jo jau nepažino tėvai. Išėivių supratimas apie visą lietuvių muzikinę kultūrą ribojasi J.Svedu ir J.Naujaliu. Labai svarbu išmokyti jaunąją kartą pamilti ir vertinti savo tėvų gimtinės kultūrą ir kalbą, tai stengiamasi daryti, bet reikalauja didelių pastangų. O štai šventės dalyvis, prisistatęs pavarde Usonis, kalbėjo, kaip Latvijos delegacijos vyrai patys išgubeno iš aikštės, kurioje turėjo šokti, ne vietoje pastatytą automobilį, antra, jo manymu, Ansamblių diena buvo nuobodė, taip skundėsi užsienio svečiai, trečia, Dainų dienoje skambėjo keletas kūrinių („Genys“, „Oželis“), kurie tinka koncertams, o ne masiniams renginiams. Be to, šventės metu vyko chorų konkursas, ir kai kurie choristai nelankė privalomų šventės repetitijų, nes tiesiog nespėdavo. Ponai D.Viskontienėi teko sustabdyti vieną „grūvančią“ dainą („Laisvės varpas“), nes choristai buvo nepasirengę ir dirigentei teko paprašyti, kad jie iš viso nedainuotų.

Vis dėlto svečiai tvirtino išvyktą su dėkingumo ašaromis akyse.

„L.R.“

Tiek plojimų, tiek gėlių, kad net graudu

Ilgas ir sunkus buvo jų kelias į Vilnių. Vien lėktuve teko išsėdėti vos ne visą parą, perskristi kelis žemynus, įveikti kelias laiko juostas ir net metų laikus. Australijos lietuviai atskrido iš žiemos į karštą mūsų vasarą, į tokius pat karštus giminių ir Pasaulio lietuvių dainų šventės rengėjų glėbius. Bet išlėti nebuvo kada, reikėjo suderinti Adelaidės, Sidnio, Melburno, Geelongo choristų balsus, šokėjų ratelius, nes jau liepos antros dienos pavakarę lietuvių iš Australijos laukė Trakuose, kur kultūros rūmuose įvyko pirmasis svečių

Amžių skersvėjų...

(Atkelta iš 4-to psl.)

Milžiniškam jungtiniui chorui šį kartą dirigavo 5 išėivijos dirigentai. Rita Cyvaitė-Kliorienė iš Klyvlendo, sudirigavusi „Siaurės pašvaistę“, kurią atliko jungtinis užsienio lietuvių choras, apsvėrkė. Vėliau papasakojo: „Dirbu su Klyvlendo parapijos ir vaikų mokyklos choralais. Prieš tai turėjau merginų chorą, kuris įrašė 2 plokšteles. Šis darbas man neneša didelių pinigų. Tai - dvasios atgaiva, visuomeninis darbas. O pinigų šeimai uždirba mano vyras. Dainų šventė - fantastiška. Nemokėsiu saviems net apsaityti, ką čia patyriau. Tokiam dideliui chorui dar nesu dirgavusi, ir nežinia kada vėl nusišypsos tokia laimė. Tokią euforiją Amerika patyrė tik tuomet, kai vyko pasaulio futbolo čempionatas. Tik kultūringa tauta gali sau surengti tokią šventę. Pagarba jos rengėjams.“

„L.R.“

koncerta. Dar neatlėgus pirmiesiems įspūdžiams po koncerto ir pažinties su senąja Lietuvos sostine kitos dienos rytą išvyko į buvusią laikinąją sostinę - Kauną, ne vieno dainininko gimtąjį miestą, kurio nematė daug metų. Kauno Rotušės aikštė, be abejo, regėjo visko, bet tokio žmonių sambūrio ir tokio jaudulio kažin ar kas galėjo tikėtis - tiek žiūrovai, tiek atlikėjai. Žinoma, išskirtinio atspalvio koncertui ir visam renginiui suteikė romantiška istorinės aikštės aplinka.

Tiek plojimų, tiek gėlių, tiek susižavėjimo šūksnių ir jaudulio ašarų Vilniaus Vidaus reikalų ministerijos kultūros rūmai tikriausiai dar nebuvo regėję, nes ir tokių dainininkų bei šokėjų čia dar

nebūta. Vincas Kazokas buvo žymus poetas, žurnalistas, su pertrūkiais redagavęs Australijos lietuvių laikraštį „Mūsų pastogė“ Jis gyveno ir dirbo toli nuo Lietuvos, bet dvasiškai liko su Lietuva. Tad ar nuostabu, jei pagal jo eiles sukurtą dainą, kurios skambėjo po naujosios lietuvių architektūros statinio skliautais ant dešiniojo Neries kranto. Nenuostabu, kad skambėjo ir sukurtą specialiai Australijos lietuviams kompozitoriaus Leonido Abariaus iš Lietuvos daina pagal Broniaus Zalio eiles „Terra Australis“. Bronius Zalis yra dviejų poezijos knygų autorius, nuolatinis „Skautų aid“ bendradarbis, „Mūsų pastogės“ redaktorius... Aleksandras Stankevičius iš Kanados jau kitos kartos žmogus, gimęs ir augęs svetimjoje žemėje, bet sukūręs

Lietuvos krikšto jubiliejui kantatą „Kryžių ir rūpintojėlių Lietuva“. Ištrauką iš šios kantatos „Lenkiamės Tau“ atliko Melburno „Dainos sambūris“. Kantata nuskabėjo kaip dviejų kartų sąsąuka, malda Dėvynei. O trečioji karta, vaikai tu, kurie jau gimė svetimjoje žemėje, vadinami gražiu atžalyno vardu, lengviau kalbanti ir dainuojanti angliška nei lietuviškai, skautų stovykloje vis dėlto kuria eiles apie protėvių šalį, kur mėlynas dangus, kur ažuolai žali, kur vėjas toks švelnus ir meilė nemari...

Tikriausiai būtina visus suminėti: tekstų, muzikos autorius, dirigentus ir akompaniatorius, šokių vadovus, nes visiems šiems žmonėms daina ir šokis yra ne šiaip pramoga, užsiėmimas laisvu laiku.

(Nukelta į 6-tą psl.)

Melburno „Gintaro“ kolektyvas Trakuose.

Algimanto Žižūno nuotr.

Išsipildžiusi svajonė - Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas jau Lietuvoje

Daug Gimtinių,
Tėvynė - Viena!

Dar nespėjus išsklaidyti Dainų šventės nuotakai, Vilniuje prasidėjo kitas pasaulio lietuvių renginys - Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas, pirmą kartą vykstantis Lietuvoje. I VIII kongreso pirmąją dalį Lietuvoje susirinko 116 atstovų ir dalyvių iš 16 kraštų. Dalyvaujančių amžiaus vidurkis 23 metai. Pasak Kongreso ruošos komiteto programos koordinatoriaus bei PLJS valdybos nario Dariaus Sužiedelio, šis kongresas turėtų tapti tiltu tarp Rytų ir Vakarų išeivijos bei Lietuvos jaunimo, nes šįkart jame dalyvauja nei 9 naujai įsisteigusių lietuvių jaunimo sąjungų atstovai iš Rytų, organizaciniame komitete yra nemažai lietuvių iš Lietuvos.

Kongresas yra aukščiausias Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos organas. Jo metu tikslinamos PLJS veiklos kryptys, renkama nauja sąjungos valdyba, svarstomi svarbūs išeivijos jaunimui ir Lietuvai klausimai. Pasaulio lietuvių jaunimo pirmasis kongresas įvyko 1966 m. Siarūs Amerikoje. Jo tikslas buvo sustiprinti bendradarbiavimą tarp išeivijos lietuvių ideologinių organizacijų ir taip pat supažindinti pasaulio lietuvių jaunimą su Kanados ir Amerikos lietuvių jaunimo veikla. Antrasis PLJK įvyko 1972 m. Kanadoje ir Amerikoje. Jis buvo ypatingas tuo, kad jame dalyvavo tarpinė karta jaunimo, gimusi nebe Lietuvoje, bet išeivijoje. II kongreso tikslas buvo suburti lietuvišką jaunimą tarp kongresų, paskatinti lietuvišką veiklą lietuvių gyvenamuose kraštuose. Tuomet ir įsikūrė Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga, šiuo metu vienijanti 14 kraštų lietuvius. III PLJ kongresas įvyko Pietų Amerikoje, jam pirmininkavo kun. Antanas Saulaitis. Didžiausias šio kongreso pasiekimas buvo pagyvėjusi Pietų Amerikos lietuvių jaunimo veikla. Ketvirtas PLJ kongresas, kuriam pirmininkavo Andrius Smitas, įvyko 1979 m. Anglijoje ir Vokietijoje. Kongreso tikslas buvo pritaikyti kuo daugiau jaunimo iš viso pasaulio, išjudinti Europos lietuvius ir suformuoti tikslus, kuriuos jaunimas galėtų įgyvendinti savo gyvenamuose kraštuose po kongreso. Penktasis kongresas įvyko Amerikoje ir Kanadoje. Jame dalyvavo ir 10 žmonių iš Lietuvos. VI PLJ kongresas 1987 m. vyko Australijoje. Vyravo artėjančios Lietuvos nepriklausomybės atstatymo nuojauta, buvo net spėliojama, kad VII PLJ kongresas įvyks Lietuvoje 1991-1992 m. Lietuva jau buvo atkūrusi savo nepriklausomybę, tačiau jos sunki ekonominė ir politinė padėtis lėmė, kad VII kongresas įvyko Pietų Amerikoje. Jame nagrinėta, kaip būtų galima išeivijos lietuvių jaunimo veiklą pritaikyti Lietuvos atgimimui. Siam tikslui buvo pakviesti ne tik atstovai iš 10 Vakarų kraštų, 1 atstovė iš Lenkijos, 1 iš Baltarusijos, bet ir 11 svečių iš Lietuvos. Šis kongresas taip pat labai pagyvino lietuvišką veiklą Pietų Amerikoje. Be to, jame užsimezgė kito kongreso mintis, kurį surengti buvo pasiūlyta Londone. Keičiantis padėčiai Lietuvoje, atsirado galimybių dalį kongreso programos surengti

Vilniuje, Kaune ir Lietuvos pajūryje.

VIII Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso pirmąją dieną, liepos 11-ąją, Vilniuje lietuviai iš 16 kraštų pagerbė Sausio 13-osios aukų atminimą Antakalnio kapinėse, susirinkę prie Aušros Vartų sugiedodami „Marija, Marija“. Nusileidę Pilies gatve iki Vasario 16-osios signatarų namo lietuvičiai galingu šimto balsų chorą užtraukė „Lietuva brangi“. Tradiciškai kongresas prasidėjo pamaldomis. Tik šįkart ne kur nors Buenos Airėse ar Adelaidėje, o pačioje Vilniaus širdyje - Arkikatedroje. Sv. Mišias už lietuvių jaunimo vienybę aukėjo Vilniaus arkivyskupas Audrys Juozas Bačkis, pasaulio lietuvių vyskupas Paulius Baltakis, kunigass Antanas Saulaitis ir buvęs PLJS pirmininkas kunigas Gintaras Grušas. Vakare „Lietuvos“ viešbučio restorane įvyko VIII PLJ kongreso iškilmingas priėmimas. Bankete dalyvavo Respublikos prezidentas, ministras pirmininkas, kultūros ministras, PLB pirmininkas, buvusių kongresų pirmininkai R. Sakadolskis, A. Saulaitis, G. Grušas, daug kitų garbingų svečių ir kongreso dalyvių iš Rytų bei Vakarų. Iškilmės pradėtos, kaip įprasta išeivijoje, malda, kurią perskaitė kun. Gintaras Grušas. Po iškilmingų pasisakymų ir sveikinimų prasidėjo Vytauto Kernagio vedamas koncertas. Nors gal ir keista, bet jauni lietuvičiai, net ir tie, kurie nekalba lietuviškai, žino Kernagi, moka jo dainas ir dainuoja kartu su juo.

Kitą dieną prasidėjo kongreso dalyvių (arba, pasak jų pačių, kongresantų) pažintis su Vilniaus gyvenimu. Per tris su puse valandos jie paklaidžiojo Arkikatedros požemiais, pabuvojo Vilniaus universiteto senuosiuose rūmuose, susipažino su senąja Lietuvos valdovų rezidencija - Žemutine pilimi ir jos atstatymo darbais, lankėsi niūriausiam Lietuvos muziejuje, įsikūrusiam KGB rūmuose. Po pietų kongresantai, susiskirstę į darbo būrelius, pagal savo susidomėjimą ar profesiją galėjo susipažinti su įvairiomis septyniomis specialybėmis. Kas domėjosi, aplankė Policijos akademiją, Krašto apsaugos ministeriją, kiti užsuko į „Lietuvos ryto“, „Lietuvos aidą“, „Respublikos“ redakcijas, sužinojo apie Lietuvos spaudą, aplankė televiziją, susipažino su jaunimo laidų rengėjais, pabuvojo nepriklausomose televizijos ir radijo stotyse Baltijos TV ir M1, būdamas televizijos bokšte pamatė Vilnių iš paukščio skrydžio. Besidomintys medicina lankėsi Universiteto medicinos fakultete bei Universiteto liginėje. Mėgstantys politikuoti apsilankė Užsienio reikalų ministerijoje, susipažino su jos jaunaisiais tarnautojais, pakalbėjo apie Lietuvos Respublikos užsienio politiką, jos strategiją. Besidomintys Lietuvos senove pabuvojo Žemutinės pilies kasinėjuose, išgirdo daug įdomybių apie senąją Lietuvos valdovų rezidenciją, turėjo progą patys pakasinėti. Vakare visų laukė ne mažiau įdomus renginys - Lietuvos jaunimo organizacijų mugė. Joje dalyvavo apie 20

Lietuvos jaunimo organizacijų, taigi tai buvo puiki proga susipažinti ne tik su tokiomis žinomomis organizacijoms kaip skautai, ateitininkai, bet ir su naujomis, užmegzti ryšius, pasikeisti nuomonėmis, sužinoti apie jų siekius ir darbus. Po mugės - lietuvių labai mėgstamas žaidimas. Taip, jūs jau atspėjote - krepšinis!

Liepos 14-osios ryte kongresantai lankėsi Seime, Prezidentūroje, Vyriausybėje, Vilniaus miesto savivaldybėje. Po pietų kongreso jaunimo išvyko į Trakus, kur kartu su Karališkuoju Trakų teatru linksminosi „Pagoniškoje vakaronėje“ prie Skaisčio ežero.

Liepos 15 d. buvo skirtas labdariniai veiklai. Kongreso dalyviai susipažino su bendrijos „Viltis“, aklyjų, kurčiųjų draugijų, negalės informacijos ir konsultavimo biuro, Vilniaus miesto savivaldybės socialinės rūpybos

centro veikla, šių organizacijų tikslais, darbais ir problemomis. Kiekviena organizacija nusivėžė po nedidelį būrelį kongresantų į savo būstinę, kur jie galėjo susitikti su negalės išstiktais žmonėmis.

Liepos 16 d. - kaimų diena. Jaunieji lietuvičiai iš įvairių pasaulio kraštų keliavo po Vilniaus, Trakų, Kaišiadorių rajonus, apsilankė Kernavėje, kuri garsi savo senoviniais paminklais bei legendomis ir istorijomis apipintais piliakalniais, pabuvojo Vilkiuje, kur aplankė dailių amatų mokyklą, tautosakininkų Juškų muziejų.

Erika Umbrasaitė
„EL“ spec. korespondentė VIII
PLJK

Tiek plojimų, tiek gėlių, kad net graudu

(Atkelta iš 5-to psl.)

Tai lietuviškos išraiška, tai dvasios būsena, neleidžianti iširti tautų maišalynėje. Norisi nuoširdžiausiai padėkoti Sidnio choro „Daina“ dirigentei Birutei Aleknaitei, Adelaidės choro „Lithuanus“ dirigentui Vytautui Straukui, Geelongo chor „Viltis“ dirigentei Gražinai Pranauskenei, fortepionu akompanavusioms Birutei ir Zitai Pramutaitėms.

Stasė Lipšienė iš Geelongo atvyko į Lietuvą pirmą kartą po penkiasdešimties metų. Sako, kiek prisimena save, vis dainuodavo. Dainuoja ir dabar, kaip ir tie šešiolika lietuvių, gyvenančių Victorijos valstijoje, kur lietuvių tik trejetas šimtų. Ir jaunimo tame būryje nėra, tik senjorų amžiaus žmonės, vyriausiam dainininkui jau per aštuoniasdešimt. Pati Stasė Lipšienė, nuoširdžiai virpinusi lietuvių liaudies dainą „Oi žiba žiburėlis“, kupina vilties, jog dainų sambūriai tarp Australijos lietuvių neišnyks, nes po tokios šventės, po tokių plojimų ir tokios gausybės gėlių, jaudulio ašarų nedainuoti tikrai negali. Geelonge lietuvičiai turi

(Broniaus Talaikio nuotr.)

savo bendruomenės namus, kur gali susirinkti, pabūti kartu. Melburne lietuvių bendruomenė gausnė, apie trys tūkstančiai. Adelaidėje gal tūkstančių mažiau. Sidnyje taip pat nemažas būrys lietuvių įsikūręs. Visuose šiuose miestuose yra lietuvių klubai, bibliotekos, didesni ar mažesni muziejai. Čia kas dveji metai vyksta Australijos lietuvių dienos - nuo Kalėdų iki Naujųjų metų, per didžiulias atostogas. Tada susiburia krūvon ir dainininkai, ir šokėjai, ir sportininkai, ir literatai, ir dailininkai. Būna ir svečių iš JAV, Kanados. Dabar jau ir iš Lietuvos atvažiuoja. Siem per Kalėdas tokia šventė vyks Adelaidėje, po dvejų - Melburne, dar po dvejų metų - Sidnyje... Taip ir sukasi ratas, neleidamas užgesti lietuviškos dvasiai po Pietų Kryžium.

- O Lietuva nuostabi! Čia norėsim sugrįžti vėl ir vėl, - vos apglėbdami gėlių puokštes, nesidrovėdami jaudulio ir džiaugsmo ašarų, kartojo Australijos jungtinio choro ir šokių kolektyvo dalyviai po Dainų šventės.

Salomėja Čičiškina, „EL.“

„Tėviškės Aidai“ yra vienintelis Australijos lietuvių katalikų laikraštis. Visi juos remkime. Iš anksto prisiųskime prenumeratos mokėstį, įrašykime „Tėviškės Aidus“ į savo Testamentą. Katalikiška spauda reikalinga visada!

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Svenčiausias Marijos į Dangų Emimo šventė rugpjūčio 15 d., pirmadienį, bet Australijoje nėra privaloma ir atkeliamama anksčiau ar vėliau vieną - kitą dieną.

Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos metinė šventė kaip tik Svč. Marijos į Dangų Emimo šventėje, bet minėsime anksčiau: rugpjūčio 13 d. šeštadienį, 2 val. Lietuvių Namų Bendruomenės menėje bus aukojamos šv. Mišios ir po jų Lietuvių Namų svetainėje popietė-vakarienė.

Rugpjūtis - Katalikiškos Spaudos mėnuo Australijoje. Svč. Marijos Jūrų Zvaigždės bažnyčioje rugpjūčio 14d., sekmadienį, bus aukojamos šv. Mišios už „Tėviškės Aidų“ darbuotojus, bendradarbius, skaitytojus, rėmėjus, už gyvus ir jau mirusius. Bažnyčioje bus daroma rinkliava „Tėviškės Aidų“ paramai. Kiekvienas prisidėkime savo laikraščio išlaikymui.

Melbourno Arkivyskupija praneša, kad Sv. Patriko katedroje rugpjūčio 14 d. sekmadienį, 3 val., bus šv. Mišios Tautinių bendruomenių-imigrantų. Jas aukos Melbourno Arkivyskupas Francis Little su imigrantų kunigais, kviečia ir lietuvius dalyvauti su vėliavom, tautiniais rūbais pasipuošus. Vėliavos su garbės sargybonis renkasi prie katedros kieme pusvalandį anksčiau ir pasirošti įėjimo procesijai.

Regina Volosinienė, 71 m. amžiaus, vežio ligos buvo gydoma Freemason ligoninėje ir ji mirė liepos 26 d. Giliame liūdesyje liko jos vyras Jonas Volosinas, dukterė Izabelė, sūnus Tomas su šeimomis. Laidotuvių apeigas atlikome Tobin koplyčioje East Burwood liepos 29 d. Palydėjome į Necropolis

Nauja Radijo Valanda

Melbourn naujai lietuvių radijo programai vadovauja Bendruomenės Pirmininkas Paulius Jokubaitis, antradieniais po pietų nuo 5 iki 6 valandos. Radijo banga FM 93.1

AUKOS

Lietuvos Politinių Kalinių ir Tremtinių S-gai aukojo: Zumerių šeima \$50, P.Adomavičienė \$20, B.Viduolis \$100.

Jei dar kas nors nėra gavęs užsakytų LKA-Vų ar „Tremtinio“ prašau pranešti. Malonėkite pridėti ženkliuką ir sau adresuotą voką atsakymui. Ačiū už aukas.

V.L.Mačys,
LPKT atstovas Australijoje

Springvale kapines. Teilsis Viešpaties Ramybėsje.

Geelonge lietuviškos pamaldos šv. Jono bažnyčioje rugpjūčio 21 d. sekmadienį, 9.30 val.

Metinė Šventė

Melburno Katalikių Moterų Draugijos Valdyba kviečia visas nares su vyrais dalyvauti draugijos Metinėje Šventėje, kuri įvyks rugpjūčio 13 d. (šeštadienį) Lietuvių Namuose. Programoje 2 val. šv. Mišių auka Bendruomenės Kambaryje, po to popietė/vakarienė klubo patalpose. Užsirašyti pas Vidą Vaitiekūnių tel. 379-2325 iki rugpjūčio 10 d.

Melburno LKMD-jos Valdyba

Dėmesio Melbourno Pensininkms

Sekantis Melbourno Pensininkų susirinkimas įvyks antrą mėnesio antradienį t.y. 1994 rugpjūčio mėn. 9 d. 11 val.

Visi nariai ir norintieji įstoti į narius kviečiami gausiai atsilankyti.

Valdyba

Kreipimasis į Australijos Lietuvius, Baltijos Tautų Studijų Reikalų

Adelaidės Apylinkės Valdyba gavo laišką iš „Advancement of Baltic Studies, Australasian Section“ vykdomojo komiteto, kuriuomi prašoma kreiptis į Australijos lietuvius, aštuntosios Baltų Studijų konferencijos reikalui. Kad vertime iš anglų kalbos nepasitaikytų kokių nors netikslumų, šį kreipimąsi perduodame originalia anglų kalba.

„Association for the Advancement of Baltic Studies (AABS), Australasian Section

The AABS Eighth Conference on Baltic Studies in Australia will be held in Adelaide, at the Latvian House, on 23rd-24th September, 1995. Research papers pertaining to the Baltic States and the Baltic people are invited. Presentations will be 20-25 minutes long followed by 5-10 minutes for discussion. It is envisaged that papers, presented in academic format, with a discussion of the methods of study and an analysis of results, will be published by the Association in *Baltic Studies in Australia III*.

Autors of papers are invited to write and forward a summary of their presentation until 31st December, 1994 to the Association's (Aust.) Secretary:

Professor J. Priedkalns, Head, Department of Anatomy & Histology, Faculty of Medicine, The

Rugpjūčio mėn. 21 d., Melb. Liet. Namuose, įvyksta solistės

Virginijos Bruožytės-Muliolienės

dainų koncertas.

Bilieto kaina 10 dolerių. Vaikams, iki 12 metų amžiaus - nemokamai. Koncerto pradžia 2.30 val. po pietų.

Pagerbkime mūsų mielą dainininkę gausiu atsilankymu.

Melb. L.Karių Vet. S-ga „Ramovė“

Lietuvos Respublikos Konsulo Adelaidėje Informacija Pietų Australijos, Vakarų ir Šiaurinės Teritorijos Lietuviams

1. Vizų mokesčio padidėjimas

Pranešu, jog L.R.Užsienio Reikalų Ministerijos š.m. birželio 22 d. įsakymu (Nr. 114-2), Australijoje esančios Lietuvos Respublikos diplomatinės atstovybės nuo š.m. liepos 1 d. privalo padidinti vizų išdavimo ir pratęsimo tarifą 5 doleriais.

Nauja paprastosios vizos kaina dabar yra 35 doleriai.

2. Nemokamos vizos

Nemokamai yra išduodamos vizos:

- Vaikams iki 16 m.

- Patiekus oficialiai patvirtintą dokumentą;

- Vykstantiems vieną kartą per metus lankyti šeimos narių kapų, esančių Lietuvoje.

- Vykstantiems lankyti sunkiai sergančio šeimos nario ar artimo giminaičio.

- Sunkiai sergantiems asmenims.

- Tiems, kuriems yra reikalinga skubi medicinos pagalba Lietuvoje.

- Palydovams virš nurodytiems ligoniams, jei lydėjimas yra būtinas.

- Vykstantiems į šeimos nario arba artimo giminaičio laidotuves, kai patiekiami patvirtinta telegrama.

3. Dvigubos pilietybės galimybės Australijoje peržiūrėjimas

Imigracijos ministras senatorius Bolks pareiškė spaudoje, jog dabartiniai Australijos įstatymai, kurie draudžia daliai Australijos pilietybę priimti antrą pilietybę, yra „absurdiški“. Senatorius šį

pareiškimą padarė ryšium su šiuo metu vykstančiu Australijos pilietybės įstatymo peržiūrėjimu, kurio rezultatas Senato specialus komitetas paskelbs rugsėjo mėnesį.

Komiteto pirmininkas Senatorius Jim McKiernan ir Užsienio Reikalų Departamentas pageidauja, kad šis taisyklė būtų išbraukta. Draudimas turėti dvigubą pilietybę yra nenormalus reiškinys, atsižvelgiant į tai, jog beveik 2 milijonai užsienyje gimusių Australijos piliečių jau turi dvigubą pilietybę.

Todėl atsiduriama absurdiškoje situacijoje, kai didelis skaičius Australijos piliečių naudojami dvigubos pilietybės privalumais, tuo tarpu, kai kiti ne, nežiūrint į tai, kad dviguba pilietybė atneštų jiems daug naudos nuosavybės įsigijimo užsienyje reikaluose ir užsienio prekybos santykiuose.

Senatorius Bolks pareiškė nežinąs, koks skaičius Australijos piliečių norėtų dvigubos pilietybės, įstatymą pakeitus, bet mano, jog jų būtų žymiai mažiau, negu jau dabar esančių australų, turinčių dvigubą pilietybę.

J. Jonavičius
Garbės konsulas

CANBERRA

Paraginimas - žiemos sporto mėgėjams - slidininkams

Canberros lietuvių sporto klubo „Vilkas“ valdyba primena, kad slidininkai norintieji dalyvauti žiemos sporto šventėje 1994 m. rugsėjo mėn. 10-11 dieną turi užsiregistruoti iki 1994 m. rugpjūčio mėn. 12 d. Kaip jau buvo paskelbta „Mūsų Pastogėje“ ir „Tėviškės

University of Adelaide, Adelaide, S.A. 5005; facsimile 08.303 4398; telephone 08.303 5478 (work), 08.379 2119 (home).

All members of the Baltic communities and their friends are invited to attend the Conference.

In the evening of Saturday 23rd September, 1995, a Conference dinner will be held in the Latvian House, at modest cost, for all who attended the Conference and their friends. All wishing to take part in the dinner are kindly requested to inform the Association's (Aust.) Secretary by 30th June, 1995.

AABS (Aust.) Executive: Professor T.G.Fennell (Flinders University of South Australia), President; Professor J. Priedkalns (The University of Adelaide), Secretary; and Mr. F.H.Gailitis, MRAIPA (University of South

Aiduse“, kad šventė įvyks Blue Cow Mountain Resort ir registracijos mokeskis asmeniui \$20. Čekius rašyti: „Vilkas Sport Club“ ir pasiųsti: P.Gružauskui, 5 Pelsart St., Red Hill, 2603 ACT. Jeigu nesusidarytų 20 slidininkų, sporto šventė turės būti atšaukta. Žiemos sporto vadovas yra Mindaugas Mauragis. Norintieji gauti daugiau informacijos skambinkite 06-2862447.

Canberros Sport Klubo
„Vilkas“ Valdyba

Australia), Treasurer.“

Adelaidės Apylinkės Valdyba nuoširdžiai ragina visus, aukštąjį mokslą baigusius lietuvių bendruomenės narius, savo mokslinėmis paskaitomis dalyvauti šioje konferencijoje. Baltijos tautų studijų gilinimas ir jų plėtojimas turi didelę reikšmę ir mūsų, prisikelenciai iš vargų, Lietuvai. Kuo daugiau pasaulis apie ją girdės, tuo didesnę galimybę ji turės sustiprėti.

Cia norime pažymėti, kad Baltų Studijų konferencijoje, klausytojo teise, yra kviečiami dalyvauti visi Baltų bendruomenių nariai.

Adelaidės Apylinkės Valdybos
Pirmininkė

REMKIME AUSTRALIJOJOS LIETUVIŲ FONDA

nes jo tikslas yra:- Skatinti, remti ir puoselėti lietuvių tautinę kultūrą, mokslą, švietimą, meną ir kitas lietuvių apraiškas. Fondo stiprinsime ir jį ugdysime, jei įvairiomis progomis jam aukosime, stosime jo nariais ir nepamiršime jo surašydami testamentus. Testamentuose reikia įrašyti tiksliai angliškąjį Fondo pavadinimą ir adresą:

AUSTRALIAN LITHUANIAN FOUNDATION INC.
50 Errol Street, North Melbourne, Victoria.
Visą korespondenciją ir aukas prašome siųsti adresu:
P.O. Box 11, North Melbourne. Vic. 3051
A.L. Fondo Valdyba.

Pažymimas Kauno geto tragedijos 50-metis

Kaune įvyko keturias dienas trukęs renginių ciklas, skirtas žydų geto likvidavimo 50-mečiui. Kauno IX forte parengta nauja ekspozicija, atskleidžianti ne tik žydų geto istoriją, bet ir supažindinanti su 100 Lietuvoje gyvenančių laimingųjų žydų, išvengusių mirties likviduojant Kauno getą. Jų nuotraukos buvo eksponuojamos Choralinėje sinagogoje ir Filharmojinoje, kur vyko geto tragedijos minėjimas bei gedulingas koncertas. Atvyko Rygoje reziduojanti Izraelio ambasadorė Baltijos šalims Tovos Herzl, kuri „Pasaulio tautų teisuolio“ medaliais

Vida Savičiūnaitė
už žydų gelbėjimo apdovanojo devynis lietuvius.

Atvyko Kauno geto kalinių, gyvenančių kitose pasaulio valstybėse. Pasak Kauno žydų bendruomenės pirmininko Josifo Taco, manoma, kad jų yra keletas šimtų. Buvusioje Svabės gimnazijoje (dabar - Tekstilinių mokykla) vyko konferencija tema „Kauno žydų likimas“. Docentė Jūratė Norvaišienė pasakojo apie žydų medikų darbą Lietuvoje iki 1940 metų, Vytauto Didžiojo karo muziejaus bendradarbis Arvydas Pociūnas kalbėjo apie žydų karius,

kovojuosius už Lietuvos Nepriklausomybę, Judelis Ronderis kalbėjo apie lietuvius, kurie per karą gelbėjo žydus Kaune.

Neišvengiamai buvo kalbama apie lietuvių ir žydų santykius 1941-ųjų vasarą: pranešimą „Lietuvių-žydų santykiai birželio sukilimo metu“ skaitė Valentinas Brandišauskas. Taip pat prisiminimai dalinosi buvę geto kaliniai.

Minint gedulingą Kauno žydų geto jubiliejų, buvo atidengti paminkliniai akmenys buvusių geto kapinaičių ir ligoninės vietoje Vilijampolėje. Naujai

atrestauruotos Choralinės sinagogos kieme vyko skulptoriaus Roberto Antinio ir architekto Artūro Imbraso sukurtas memorialo žuvusiems žydų vaikams atidarymas.

Atidengtos dvi memorialinės lentos: pediastrui Petriui Baublui, kuris su savo kolegomis išgelbėjo apie 100 žydų vaikų priglaidamas juos savo vadovaujamoose kūdikių namuose, ir geto kalinių tarybos pirmininkui Chaimui Chanonui Elkesui, kuris iki karo turėjo kliniką ir aktyviai darbavosi gete, gelbėdamas šimtus gyvybių. 1944-aisiais jis žuvo Dachau koncentracijos stovykloje.

94.VII.12 "L.R."

Urologai iš JAV nemokamai operavo sergančius Lietuvos vaikus ir pastebėjo, kad jie būna geresni pacientai nei amerikiečiai

Lina Liliekienė

Nuo liepos 1 iki 9 dienos Vilniaus universitetinės Santariškių vaikų ligoninės urologijos skyriuje dirbo septyni iš JAV atvykę vaikų urologijos specialistai - gydytojai, medicinos seserys, anesteziologai. Atstovaujantys JAV organizacijai „Healing the Children“ gydytojai nemokamai operavo ir konsultavo Lietuvos vaikus, sergančius urologinėmis ligomis.

Ligoninės urologijos skyriaus vedėjas Kastytis Gričius sakė, kad atvykę daktarai operavo 12 vaikų, turinčių urologinę patologiją. Dvi amerikiečių atliktos šlapimo pūslės ekstrofijos operacijos yra unikalios, nes atliktos pirmą kartą Lietuvoje. Viena tokia sudėtinga operacija atlikta šešių dienų naujagimiui, gimusiam be šlapimo pūslės. JAV tokia operacija kainuotų apie 20 tūkstančių JAV dolerių.

Ligoninės vyriausiasis gydytojas Genadijus Dolženka pasakė, kad amerikiečių daktarų pagalba yra naudinga ne tik ligoniams - stabdami jų darbą, tobulėja ir Lietuvos medikai. „Anksčiau mes sprendėme problemą - ar siųsti pavienius vaikus operacijoms į JAV, ar kviešti specialistus pas save ir operuoti vietoje. Įsitikinome, kad pastarasis kelias yra geresnis.

Be to, pagal su „Healing the Children“ pasirašytą tarpusavio bendradarbiavimo ketinimų protokolą, siųsti gydytis į JAV galime tik tuos vaikus, kuriems padėti Lietuvoje nėra jokių

galimybių. Atvykstančių daktarų tikslas - operuoti vietoje, - sakė ligoninės vyriausiasis gydytojas.

Ligoninės urologijos skyriuje per metus operuojama apie 500 vaikų. Tokių sudėtingų operacijų, kokias atliko amerikiečiai, laukia apie 50 šalies vaikų. Kaip sakė K.Gričius, dabar, pasimokę iš amerikiečių, ir Lietuvos gydytojai galėtų atlikti tokias operacijas, tačiau jie neturi specialių instrumentų, kuriuos JAV gydytojai atsivežė su savimi ir vėl išsiveš. Amerikiečiai atsivežė ir medikamentų, kitų operacijoms reikalingų medžiagų.

JAV specialistų - vaikų urologų kelionę rėmė ir organizavo JAV labdarina organizacija „Healing the Children“ ir krepšininkas Šarūnas Marčiulionis.

Lietuvos krepšininko pažintis su šia organizacija prasidėjo po to, kai viename Amerikos laikraštyje „Healing the Children“ direktorė

Kur Lietuvos Prezidentas dar vyks šiemet?

Prezidentas A.Brazauskas šiemet planuoja mažiausiai penkis oficialius vizitus į užsienį. Apie numatomas keliones jis papasakojo tradiciniame interviu Lietuvos radijui.

Rugsėjo viduryje į Vokietiją su vizitu jį kviečia šios šalies Prezidentas R.Herzogas.

Mėnesio pabaigoje A.Brazauskas vyks į Niujorką dalyvauti Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos sesijoje.

Numatoma, kad rugsėjo 30 dieną jis pasakys joje kalbą. Viešnagės metu A.Brazauskas ketina aplankyti

nuomone, Estija tikisi sulaukti Vakarų pagalbos, tačiau pripažino, kad Rusija nekreipia dėmesio į Vakarų nuomonę ir daro ką tinkama.

„Viltis, kad Rusija taps demokratine ir mes tapsime partneriais - utopija“, - pareiškė A. Tiimanas. "L.R."

Krepšininkas Š.Marčiulionis, urologijos skyriaus vedėjas K.Gričius ir medicinos sesuo iš JAV P.Bakker - visi kartu sergančius Lietuvos vaikų labui.
P.Liliekio nuotr.

Helen Salan perskaitė interviu su Šarūnu Marčiulioniu. Direktorė pati susirado Šarūną ir abu bendrai ėmė ieškoti, kaip galima padėti sergantiems Lietuvos vaikams.

„Healing the Children“ buvo įkurta 1984 metais JAV, šią organizaciją remia turtingos firmos, organizacijos, pavieniai asmenys. Iš vyriausybės „Healing the Children“ nieko negauna.

Organizacijos, vienijančios amerikų gydytojus ir specialistus, tikslas - gydyti neturtingų ir atsilikusių šalių vaikus, sergančius sunkiomis ligomis. Per metus, padedant „Healing the Children“, JAV operuojama apie 60 vaikų iš viso pasaulio - Amerikoje operuojami tik tie, kuriems dėl objektyvių priežasčių negalima padėti savoje šalyje.

kai kuriuos kitus šalies miestus.

Spalio mėnesį Prezidentas dalyvaus UNESCO vykdomosios tarybos sesijoje Paryžiuje.

Lapkričio pabaigoje įvyks A.Brazausko vizitas į Vatikaną ir Italiją. Jis buvo planuots šiemet gegužės mėnesį, tačiau susižeidus Šventajam Tėvui, kelionė buvo

Todėl dažniau organizacija buria gydytojų ir viduriniojo personalo komandas ir siunčia į šalis, kuriose gyvenantiems vaikams reikalinga medikų pagalba. Amerikos vaikų urologai - jau antroji „Healing the Children“ gydytojų komanda, atvykusi į Lietuvą. Rudenį Vilniaus universitetinėje vaikų ligoninėje vaikus operavo ir konsultavo proktologai.

JAV vaikų urologijos specialistų komandos koordinatorių anesteziologas Donaldas Westonas ir medicinos sesuo Patricia Bakker Lietuvoje dirbo jau antrą kartą. Jie labai gyrė savo mažuosius pacientus. Lietuviai vaikai yra geresni pacientai nei amerikiečiai, labiau sukalbami, pastebėjo svečiai.

„L.R.“

atidėta.

Pačioje metų pabaigoje A.Brazauskas ketina dalyvauti Budapešte rengiamame Europos Saugumo ir bendradarbiavimo konferencijos šalių vadovų susitikime.

ELTA

Prezidentas B. Jelcinas meluoja pasauliui

(Atkelta iš 3-čio psl.)

Pasak A. Tiimano, B.Jelcinas nepasiruošęs susitikimui, kadangi L.Meris turi ką pasakyti Rusijai apie jos pažadus ir pažadų nevykdymą. B.Jelcino pareiškimas - eilinis žaidimas „ketė ir pelė“.

Tačiau A. Tiimanas pasakė, kad Estija pasiruošusi susitikimui aukščiausiu lygiu ir laukia Rusijos prezidento pranešimo, kada susitikimas įvyks. Estijos politikas priminė, kad siūlė surengti susitikimą dar pernai vasarą.

„Tada Rusija pranešė, kad ketina susitikti tik svarbiems dokumentams pasirašyti, kuriuos turi paruošti ekspertai. Savo rožtų ekspertai teigė neturį teisės spręsti politinius klausimus. Užburtas ratas“, - pasakė A. Tiimanas. Jo

Lietuvos pilietybė suteikta trylikai asmenų

Vilniuje, liepos 12 d. įvyko Pilietybės komisijos posėdis. Jam vadovavo Respublikos Prezidentas A.Brazauskas. Posėdyje apsvarstyti pareiškimai dėl Lietuvos Respublikos pilietybės suteikimo. Nutarta išimties tvarka Lietuvos Respublikos pilietybę suteikti trylikai asmenų, Lietuvos piliečiais, tarp kitų, tapo JAV gyvenantys Jonas ir Albina Jakubauskai. Jonas Jakubauskas buvo Lietuvos yra savaitraščio „Lithuanian Weekly“ leidėjas - rėmėjas. Šis laikraštis turi prenumeratorių 39 šalyse.

Pilietybė suteikta taip pat JAV gyvenančiam Vytautui Pranui

Mikūnui. Jis daugelį metų vadovauja Vydūno fondui, įsteigė Vydūno muziejų Čikagoje, redaguoja žurnalą „Mūsų Vytis“. V.P.Mikūnas yra aktyvus lietuvių skautų sąjungos narys, apdovanotas visais garbės ženklais, tarp jų ir „Geležinio vilko“ ordinu.

Patenkintas Lietuvos Respublikos ambasados Maskvoje darbuotojos Natalijos Boganovos prašymas suteikti Lietuvos pilietybę. Ji ypač daug nuveikė palaikant ryšius su Lietuva pirmosiomis nepriklausomybės atkūrimo dienomis, yra apdovanota Sausio 13-osios atminimo medaliu.

ELTA